

„Mannen in opstand”

Dat de Nederlandse Toneel Vereniging na het vertrek van haar regisseur Henk Smit niet bij de pakken is gaan neerzitten, heeft zij Zaterdagavond in de Stadsschouwburg met de première van Holger Rordam's „Mannen in opstand” overtuigend bewezen.

Onder regie van Gerard van der Kreeft, die tevens een hoofdrol vervulde, heeft het gezelschap met een goed verzorgde en bijzonder vlotte opvoering van dit blijspel zijn gevestigde reputatie op de beste wijze gehandhaafd. Deze luchtige comédie, waarin vrouwelijke list weer eens op alle punten zegeviert over mannelijke zelfverzekerdheid, buitelt in speelse vaart naar een verrassende ontknoping: de climax van een drie-bedrijven-lange ononderbroken reeks van malle situaties en kluchtige misverstanden.

Het succes van de avond was ongetwijfeld voor Ab Flinzner, die in de rol van Max, de mannelijke hulp in de huishouding, een kolfje naar zijn hand vond. Zijn komische uitlatingen en democratische opvatting van zijn taak ontlokten herhaaldelijk lachsalvo's aan de goed gevulde zaal, en zelfs de andere spelers hadden soms moeite om tegenover Flinzner's onverstoorbare gemoedelijkheid ernstig te blijven.

Van der Kreeft speelde met veel élan de verbolgen echtgenoot, soms te veel op zijn routine vertrouwend, waardoor zijn spel dan wat vlak aardeed.

De vier resterende rollen waren eveneens in goede handen: vooral Loes Stolk blonk uit door natuurlijk spel, verzorgde dictie en bijzonder smaakvolle toiletten. Wanneer de debutante Norma Kraus een lichte onzekerheid in houding en stem overwint, zal zij ongetwijfeld een goede aanwinst voor het gezelschap blijken. Maurits van Hulzen had veel succes als de zwartgallige advocaat, hoewel iets minder nadrukkelijk spel deze rol wel ten goede zou komen. Tenslotte een woord van lof voor Carla Hovestadt, die een levendige vertolking gaf van des huisknechts kortdure verloop.

Bloemen en een zeer enthousiast en langdurig applaus vielen na afloop de spelers ten deel. Wij hopen en verwachten, dat de Nederlandse Toneel Vereniging, die in Gerard van der Kreeft een bekwame regisseur heeft gevonden, na dit doorslaande succes op deze goede weg zal voortgaan.

Java Boede

Toneel

„Mannen in opstand”

Dat de Nederlandse Toneelvereniging zonder Henk Smit geen reden van bestaan zou hebben, is overduidelijk weerlegd met het optreden van zijn „volgelingen”, Zaterdagavond in de Stadsschouwburg. Hier heeft zich weer eens de schrijnende waarheid gedemonstreerd, dat tenslotte ieder mens misbaar is. Onder Gerard van der Kreeft's leiding is naar ons gevoelen in meer dan één opzicht met de „Smit-normen” gebroken, hetgeen het geheel aan frisheid, vaart en ontplooiing van capaciteiten deed winnen. Moeten we „Mannen in opstand” misschien ook als symbool van één en ander zien? We weten het niet. We hebben in ieder geval genoten van de goede vertolking, die dit niemendalletje kreeg. Het lofwaardige experiment van Van der Kreeft om bij zijn eerste optreden als regisseur twee dames te laten debuten, had tot nadeel dat Loes Stolk en Norma Kraus de vaart, die dit stuk vereist, moeilijk konden bijhouden.

Hun succesvol debuut is voor een groot deel te danken aan Ab Flinzner en Gerard van der Kreeft. Zij wisten de kleine — voor het publiek vaak onmerkbaar — hiaten, meesterlijk op te vangen zonder het tempo te vertragen. Flinzner zat de rol van huisknecht-wapenbroeder van de zakenman Platen aan het lijf gegoten. Zijn tegenspeler, Gerard van der Kreeft, wist door zijn beheerst spel het dol-komische element in de juiste banen te houden. Carla Hovestadt was een juweel van een nachtclubzangeresje. Op en top het „meisje van de vlakte”, zoals dat in het stuk paste. Maurits van Hulzen, als de sarcastische advocaat, die in een scheidings-proces tracht te bemiddelen maar zelf thuis met vrouw en hond overhoop ligt, gaf het stuk de juiste climax, die het talrijke publiek aan het slot er toe dwong om de spelers, na enige open doekjes, staande een welverdiende ovatie te brengen.

Rest ons nog een compliment voor Harry Mennes, de technisch leider van de schouwburg, die een modern (laag) décor ontwierp, dat veel tot het slagen van deze uitvoering bijdroeg. Wij hopen de „nieuwe” Nederlandse Toneelvereniging spoedig weer voor het voetlicht te zien.

A. H.

Nieuwsblad v. d. Ind.

„Mannen in opstand”

De Nederlandse Tooneelvereniging is, naar wij menen voor het eerst na het vertrek van Henk Smit, weer in het openbaar opgetreden. En degene die dacht, dat het vertrek van de oude toneelrot een dodelijke klap zou betekenen voor dit troepje enthousiaste amateurs, heeft — gelukkig — ten enen male ongelijk gekregen. Onder de uitstekende leiding van Gerard van der Kreeft en Ab Flinzner hebben de leden van het gezelschap Rordam's blijspel „Mannen in opstand” met vaart en verve gespeeld. Hetgeen een prestatie is, die men niet te licht moet aanslaan. De opgave die een stuk als dat van Rordam stelt, is geen kleine. Het behoort gespeeld te worden als een snel niemandalletje, maar de spelers staan tegenover de grote moeilijkheid, dat het stuk daarvoor op vele plaatsen te statisch is. Zij kunnen zich niet beperken tot een perfect gekende tekst: zij moeten de prioden van stilstand weten te overbruggen door spel, dat een goede trait d'union vormt tussend de belangrijke tekstpunten.

Wat dat betreft hebben wij persoonlijk het gevoel dat de samenwerking tussen Van der Kreeft en Flinzner bijzonder gelukkig is. De rust van de eerste en de speeldrift van de tweede, houden elkaar prachtig in evenwicht. Het is Flinzner die het stuk over zijn inzinkingen heen moet slepen en hij doet dat op voortreffelijke wijze. Hij karikaturiseert, maar hij doet het nergens op zo'n wijze, dat men het contact verliest met de werkelijke mens, die hij moet uitbeelden. Hij weet de lach die hem uit de zaal toe komt, los te krijgen zonder extra nadruk te leggen op een bepaalde tekst en zonder het dreigende gezicht van „Lach of ik schiet”, dat ons in de Smit-regie vaak kon hinderen. Tegenover dit vlotte gebaar staat de kalmte van Van der Kreeft, die zijn figuren minitueus uitwerkt en consequent elke vorm van charge probeert — en meestal ook weet — te vermijden. Zoals wij reeds zeiden, het is een gelukkige combinatie en wij zijn er van overtuigd dat de Nederlandse Tooneelvereniging met deze twee spelers aan de kop haar naam zal weten te handhaven.

Van de vrouwelijke rollen viel speciaal Carla Hovestadt op. Ze is van het goede

toneelhout gesneden en deed hier en daar uitstekende dingen. Over het algemeen meent men in haar nog iets te veel te voelen, dat zij zich bewust is van de zaal. Dit is echter iets dat met routine weg te werken is. Loes Stolk heeft dit peil nog niet bereikt. Het zit er in, maar ook hier zal veel optreden — in welk rolletje ook — de lichte gene moeten wegwerken, die nu nog merkbaar is. Daar wij, door omstandigheden, iets te laat op het toneel van de strijd arriveerden, hebben wij Norma Kraus niet zien optreden. Maurits van Hulzen als advocaat De Munk stond zijn mannetje. Een boordevolle zaal heeft de spelers enthousiast toegejuicht. En terecht!